

علی مزروعی
خبرنگار گروه سیاست

شبکه‌های اجتماعی کلونی‌شان شده است؛ همان‌هایی که خود را «فعال رسانه‌ای» می‌خوانند اما تنها زمانی نامشان در رسانه‌ها بازتاب پیدا می‌کند که یک سر دوقطبی نبسته باشند. برایشان عنوان دوقطبی موضوعیتی ندارد؛ همین که یک دوقطبی شکل بگیرد، کفایت می‌کند تا آن را طعمه‌ای برای بر سرزبان انداختن خودشان قرار دهند. از صبح روز گذشته نام یکی از همین چهره‌ها که در کارنامه‌اش توهین به فرماندهان شهید نظامی نیز به چشم می‌خورد به دستاویزی برای توهین به قوه قضائیه تبدیل شده است. آتش تهیه ابتدایی را محمد منان‌رنیسی، نماینده‌قم در مجلس شورای اسلامی ریخت. او صبح دیروز ویدئوی نطق انتقادی‌اش از قوه‌قضائیه در صحن علنی مجلس را در کانال عمومی خود در اپتا منتشر کرد. او در این نطق ادعا کرده که دستگاه قضا و نهادهای امنیتی یکی از بانوان شرکت‌کننده در تجمعاتی با موضوع حجاب را با «وضع‌ی نامناسب» مورد بازجویی قرار داده‌اند و او در اثر این برخورد بازجویی دچار «حمله عصبی» و «سکته خفیف» شده است. بررسی‌های خبرنگار «فرهیختگان» نشان می‌داد که خانم طالبی دارستانی یک روز بعد از مراجعه به قوه قضائیه و با پای خودش به بیمارستان مراجعه کرده است. پزشک معالج هم بعد از معاینه اذعان کرده که مشکل خاصی وجود ندارد با این حال دارستانی با اصرار خودش در بیمارستان بستری شده است. اما با این حال رنیسی در همان کانال شخصی‌اش، بر موضع قبلی خود پافشاری کرد و نوشت که «شخصاً با پزشک» و «برخی افراد مطلع» صحبت کرده است و در ادامه ادعاهایی عجیب‌تر از ادعای پیشین خود طرح کرد. اما دقیقاًی پس از این متن، مرکز رسانه قوه قضائیه اطلاعیه‌ای صادر کرد و نوشت که فرد مورد اشاره نماینده مجلس، پیش‌تر توسط ضابط قضایی برای تحقیق به عنوان مطلع فراخوانده شده‌ اما او از «حضور نزد ضابط سر باز» زده است تا مقام قضایی ناچار شود او را به دادسرا احضار کند.

طبق این اطلاعیه، خانم لارستانی پس از یک ساعت و نیم، محل دادسرا را ترک می‌کند و یک روز بعد با پای خودش از منزل به بیمارستان مراجعه و اظهار کرده مشکلات پزشکی دارد. با گذشت ساعاتی از تحت نظر بودن وی

علی ملکی
خبرنگار گروه سیاست

از افتتاح کلیسا در ادب و حذف نام جهادی گرفته تا پوشیدن کت و شلوار و دست‌بوسی بن سلمان و ترامپ و نتانیاهو؛ محمد جولانی دست به هر کاری برای جلب حمایت‌های غربی زد اما هیچ‌گاه با دست پر به دفتر کار بمباران‌شده‌اش توسط اسرائیل برگشت. دقیقاً یک سال پیش در آستانه سقوط دولت اسد و قدرت‌گیری هیئت تحریر الشام در دمشق، یگان رسانه‌ای غرب برای ری‌برندینگ این گروه تروریستی فعال شد. مصاحبه‌هایی که هدفش سفیدشویی یک تروریست قدیمی بود، کارساز شد و دمشق سقوط کرد. در سطح کلان‌تر، کشورهای مختلفی از جمله آمریکا، انگلیس، عربستان، آلمان، فرانسه و برخی دیگر از دولت‌های منطقه‌ای اروپایی نیز با وعده رفع کامل تحریم‌های سوریه و پشتیبانی از او شروع به تطهیر چهره‌اش کردند.

سرعت پذیرش عضو القاعده در جامعه بین‌الملل تا حدی بالا بود که امیدهای کاذب در شعارهای جولانی تجلی پیدا کرد و مکرراً وعده دیگری از دولت‌های منطقه‌ای اروپایی نیز با وعده رفع کامل تحریم‌های سوریه و پشتیبانی از او شروع به تطهیر چهره‌اش کردند.

امروز اما نه‌تنها سایه تحریم از سر سوریه رفع نشده بلکه بنا به گفته منابع منطقه‌ای، بخش‌هایی از این کشور تحت اختیار و نفوذ دولت‌های دیگر از جمله ترکیه و قطر قرار گرفته و بخش بزرگی از هزینه‌های جاری از خارج از کشور تأمین می‌شود. جدای از این رژیم صهیونیستی هم بخشی از جنوب سوریه را تصرف کرده و تمایلی به خروج از آن ندارد و حتی برای حکومت جولانی نیز شسروط و شروط تعیین می‌کند.

حکمرانی بیش از ۵۰گروه بر مناطق شمالی

در بررسی وضعیت اقتصادی و معیشتی سوریه، مجموعه‌ای از عوامل باید در نظر گرفته شود. یکی از مهم‌ترین آنها، نقش «کمک‌های خارجی» است، به‌ویژه کمک‌هایی که ترکیه و قطر به دولت تحت‌رهبری جولانی می‌کنند تا از فروپاشی کامل و بروز اعتراضات گسترده جلوگیری کنند. اگرچه این کمک‌ها در حوزه معیشت به‌طور نسبی اهمیت دارند، اما به نظر نمی‌رسد کافی باشند، زیرا نظام سیاسی حاکم ساختار یکپارچه و کارآمدی برای توزیع این کمک‌ها ندارد.

در حال حاضر، حدود ۵۰ گروه «سابقاً معارض» که اکنون بر بخش‌های مختلف مناطق شمالی حکومت می‌کنند، هر یک به‌صورت «ملوک‌الطوایفی» و «مستقل» عمل کرده و مدیریت اقلیم تحت کنترل خود را بر عهده دارند. این گروه‌ها از کنترل یک بخش کوچک یا نیمه‌شهرستان گرفته تا اداره کامل یک استان بزرگ هستند. همین پراکندگی موجب شده توزیع کمک‌ها و مدیریت منابع بسیار ناکارآمد باشد. در «شرق فرات»، کردها با نفت و اتکای مستقیم بر حمایت‌های اقتصادی ایالات متحده توانسته‌اند وضعیت نسبتاً باثبات‌تری را حفظ کنند. اقتصاد این منطقه به‌مراتب بهتر از غرب فرات است؛ چرا که کردها علاوه بر حمایت خارجی، یک شبکه ساختارمند و قدرتمند قاچاق سوخت نیز در اختیار دارند. نقشه‌هایی که رسانه‌ها از توزیع قدرت در سوریه منتشر کرده‌اند نشان می‌دهد جولانی، یک حکومت حداقلی بر این سرزمین دارد. روی زمین، جولانی تنها بر ۳۰ درصد سوریه تسلط دارد.

بخش بندری سوریه شامل «طرطوس»، «بانیاس» و «لاذقیه» همچنان تحت نفوذ و مدیریت روسیه قرار دارد و تأمین مایحتاج و اقتصاد این مناطق عمدتاً از سوی مسکو پشتیبانی می‌شود. در جنوب غربی، دروزی‌ها از طریق شبکه گسترده قاچاق کالا و ارزاق و همچنین حمایت‌های آشکار و پنهان رژیم صهیونیستی معیشت خود را تأمین

دربارهٔ نماینده‌هایی که با داستان سرایی مسائل فرعی در کشور می‌سازند

به جای بازی سیاسی دنبال کار مردم باشید

پس از انجام معاینات و آزمایش‌های لازم پزشکی، پزشکان عنوان می‌کنند وی مشکل بالینی حادی ندارد.

رسمیت دادن به یک ماجرا که قوه قضائیه آن را تکذیب کرده به رنیسی محدود نماند و محمد کرباسی، دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر استان قم نیز آن را تأیید کرد و مدعی شد ستاد امر به معروف با تمام ظرفیت! پیگیر است. این تأیید که شائبه حمایت ارگانی از ادعای جعلی مطرح‌شده را پررنگ کرده و وجهه سیاسی به آن داده است تاکنون پس گرفته نشده است. در همین راستا، همسر خانم طالبی دارستانی نیز وارد میدان شد و بدون انتشار اسناد پزشکی مدعی شد: «مستولان، قول پیکیری و برخورد با معذور افراد خاطی را دادند.» ادعای وعده برخورد با خاطیان توسط مستولان در حالی مطرح می‌شود که قوه قضائیه به‌عنوان مسئول پیکیری از اساس چنین ادعایی را رد کرده است.

سیاسی‌اش نکن، ممنون

منان‌رنیسی در بخشی از مطالب نادرستی که روز گذشته منتشر کرده، تلویحاً دعوت به آشوب در قوه قضائیه کرده و می‌نویسد: «به بدنه متدین و دلسوز نهادهای امنیتی و قضایی توصیه می‌کنم که هر چه سریع‌تر تکلیف خود با این جریان نفاقی که در نهادهایشان نفوذ کرده را مشخص کنند وگرنه دیری نمی‌پاید که این جریان فاسد، خود آنها را نیز می‌بلعد!» او که حتی در مورد ادعای سکته خفیف طالبی دارستانی هم سندی ندارد قوه قضائیه را به دلیل احضار خانم دارستانی، متهم به فساد کرده است.

ادعاهای منان رنیسی را چند رسانه دیگر نیز تکذیب کرده‌اند. تسنیم نوشته که آنچه به لحاظ مراجعه به بیمارستان برای خانم دارستانی رخ داده ارتباطی به زمان حضور وی در دادسرا ندارد و روایت‌هایی که می‌گویند دارستانی در حین حضور در دادسرا دچار فشار عصبی و سکته شده است واقعیت ندارد.

پس از آن نیز دارستانی با سلامت از دادسرا خارج شده است.

منان‌رنیسی در واکنش به این تکذیب‌ها به جای پاسخگویی، به رسانه‌ها حمله کرد و حتی رسانه‌هایی که صرفاً خبر قوه قضائیه را بازنشر داده‌اند نیز «پروژه بگير» خطاب قرار داده و نوشته: «آقای مثلاً نورنیز! آقای قوه قضائیه! آقایان خبرگزاری‌های پروژه‌بگیر! اولاً آنچه بنده در نظمم گفتم واژه «حمله

جولانی یک سال پس از آغاز حکومت در چه وضعی قرار دارد

حاکم ۳۰درصد شام

می‌کنند. در مقابل، سایر استان‌های سوریه در وضعیت نامطلوبی قرار دارند.

این وضعیت برای کشوری است که پیش از جنگ، اقتصادی معتبر در جهان عرب داشت؛ شهر حلب مرکز صنعتی مهمی بود و تا حد زیادی خودکفایی داشت. امروز اما وابستگی شدید به سوخت و برق موجب شده که این مناطق با بحران عمیق انرژی روبه‌رو باشند. برق دولتی تقریباً وجود خارجی ندارد و مردم ناچار به استفاده از مولد‌های برق (ژنراتورها) هستند.

ترجیح آوارگان سوری به زندگی در کمپ‌های ترکیه

از نظر معیشتی، شرایط به‌شدت دشوارتر شده و قیمت‌ها نسبت به گذشته سه‌برابر افزایش یافته است. رشد افسارگسیخته اجاره‌خانه، افزایش قیمت نان و کالاهای اساسی و گسترش بیکاری از جمله پیامدهای این بحران است. این وضعیت به حدی است که میلیون‌ها آواره سوری مقیم ترکیه حاضر به بازگشت نیستند. آن‌ها تأکید می‌کنند که اگر چه در سوریه امنیت نسبی برقرار شده، اما معیشت، آموزش، درمان، زیرساخت‌ها، ارتباطات، سوخت، برق و گاز به‌هیچ‌وجه قابل مقایسه با امکاناتی نیست که در ترکیه و حتی در کمپ‌ها در اختیار دارند. به همین دلیل ترجیح می‌دهند زیر پتر کمک‌های سازمان ملل در اردوگاه‌ها بمانند تا اینکه به مناطق ویران‌شده و بی‌ثبات خود بازگردند.

قشر متوسط روزبه‌روز نحیف‌تر می‌شود

به‌رغم تمامی این مشکلات، وضعیت سوریه هنوز در آستانه فاجعه انسانی کامل قرار نگرفته است. نه قحطی فراگیر وجود دارد و نه فقر مطلق در مقیاسی که در برخی کشورهای آفریقایی دیده می‌شود. معیشت در سوریه عمدتاً بر پایه کمک‌های خارجی، حواله‌های ارسالی از شهروندان مقیم خارج و واردات تجار ملی گرا تأمین می‌شود. حقوق‌ها بسیار پایین است و سطح درآمد در بسیاری از مناطق به‌شدت ناچیز است، اما زندگی در حد حداقلی جریان دارد. طبقه متوسط روزبه‌روز نحیف‌تر می‌شود و بخش بزرگی از جامعه هر ماه با کاهش قدرت خرید و بی‌ارزش شدن پول مواجه است.

با این حال، آینده اقتصادی سوریه کاملاً تاریک ارزیابی نمی‌شود. اگر مقامات تحریرالشام حاضر به پذیرش برخی شروط کشورهای غربی و اجرای برنامه‌های ارائه‌شده از سوی اروپا باشند، احتمال دریافت وام و کمک‌های اقتصادی وجود دارد؛ هر چند فساد گسترده و رشوه‌خواری، می‌تواند بهره‌وری این کمک‌ها را کاهش دهد. با این همه، به‌نظر می‌رسد سوریه به سمت ورشکستگی کامل و بروز قحطی‌های گسترده حرکت نمی‌کند، بلکه در مسیر ادامه یک اقتصاد ناسالم اما قابل‌دوام مبتی بر کمک خارجی و سازوکارهای غیررسمی قرار دارد.

وعده‌های صوری

پس از فروپاشی ساختار قدرت در دمشق و تغییرات سیاسی سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵، فضای تازه‌ای در روابط خارجی سوریه شکل گرفت؛ فضایی که «جولانی» نیز تلاش کرد از آن برای کاهش فشارهای خارجی بهره‌برد. او در ماه‌های نخست استقرار دولت جدید، رایزنی‌های گسترده‌ای با میانجی‌گران منطقه‌ای و کانال‌های غیررسمی غربی آغاز کرد تا دست‌کم بخشی از تحریم‌ها را که زندگی مردم را مختل کرده بود، بردارد.

با وجود این تلاش‌ها همچنان سایه بخش بزرگی از تحریم‌ها بر آسمان سوریه سنگینی می‌کند. اتحادیه اروپا در مه ۲۰۲۵ اعلام کرد بخش بزرگی از تحریم‌های گسترده اقتصادی را کنار می‌گذارد؛ اما عملاً بخش مهم‌تری از فشارها پابرجا ماند. هنوز بیش از ۳۵۰ فرد و نهاد اقتصادی

شدید عصبی و سکته گذرا» بود و نه‌سکته قلبی! اثنا اگر مدعی هستید که شما راستگو و بنده دروغگو هستم میشه خواهش کنم که از بنده به جرم دروغگویی و تشویش اذهان عمومی شکایت بفرمایید تا اسناد پزشکی این پرونده را منتشر کنم؟!»

این رفتار هیجانی رنیسی دو توجیه غیر منطقی در خود دارد. رنیسی مدعی است چون او صرفاً به ماجرای سکته خفیف مغزی اشاره کرده پس استدلال قوه که گفته دارستانی سکته قلبی نکرده است، متناقض است. اما چنین استدلالی تحریف موضع واضح قوه قضائیه است که تأکید کرده سلامت فرد مدعی از هردو جنبه قلبی و مغزی بررسی شده و وی در هیچ‌کدام دچار سکته نشده است. او همچنین با پروژه‌بگیر خطاب قرار دادن آنها گفت اگر رسانه‌ها از وی شکایت کنند اسناد ادعایش را ارائه می‌دهد. کسی که در فضای علنی طرح ادعا کرده و برای اثبات ادعا به فضای دادگاه ارجاع می‌دهد چیزی جز تناقض را بازنمایی نمی‌کند. طبق اصل ۸۶ قانون اساسی نمایندگان مجلس مصونیت قضایی دارند و نمی‌شود به‌خاطر اظهارنظر در صحن مجلس آنها را محاکمه کرد برای همین ارائه اسناد را منوط به جلسه دادگاه کرده است تا احتمالاً بعداً بتواند ادعا کند علیه او حکمی صادر نشده و بنابراین ادعایش صحیح است. حتی اگر بنابر تشکیل دادگاه نیز باشد احتمالاً منان‌رنیسی مثل صحبت‌های روز سه‌شنبه خواهد گفت «در این شرایط بغرنج معیشتی» قوه قضائیه فقط باید با «گردن‌کلفت‌ها و گنده‌لات‌های اقتصادی» برخورد کند و با سایر تخلفات کاری نداشته باشد. اینکه این دو موضع به یک دیگر ربطی نداشته و هر تخلفی در جایگاه خود شایسته برخورد است امر واضحی است که منان‌رنیسی با یک مغالطه عامیانه تلاش دارد آنها را در مقابل یک دیگر قرار دهد. چنین رویکردی اتفاقاً باعث می‌شود تا دست خالی از استدلال مدعیان رو شود.

باور کنیم دوست ندارید کلامی علیه نظام بیان شود

پس از این حواشی همسر طالبی دارستانی ویدئوی منتشر کرده و با تأکید بر این موضوع که «حال خانم طالبی رو به بهبود است» گفته «هیچ‌کس بابت این موضوع، اجازه ندارد کوچک‌ترین کلامی علیه نظام اسلامی بیان

به جای بازی سیاسی دنبال کار مردم باشید

کند» این جملات اما در فضایی خنثی مطرح نشده که بشود به‌راحتی از آن برداشت خبرخواهی داشت. براساس ادعای سکته طالبی دارستانی یک جریان سیاسی پروژه تخریب قوه را به راه انداخته و حتی دعوت تلویحی به آشوب در قوه‌قضائیه می‌کند. بعد از یک جنبال رسانه‌ای زمانی که قوه قضائیه به ماجرا واکنش نشان می‌دهد مدعیان بدون اینکه اسنادی از ادعای خود ارائه دهند با گفتن این جمله که «کسی اجازه ندارد علیه نظام اسلامی بیان کند» صحنه را ترک می‌گویند. در همین متن نیز بدون اینکه از قوه قضائیه رفع اتهام صورت گیرد این موضع تداوم داده می‌شود که «مستولان قول برخورد با معذور افراد خاطی را داده‌اند.» این جمله یعنی طالبی دارستانی و همسرش همچنان بر ادعای خود ایستاده و برخاطی بودن افرادی در قوه قضائیه تأکید دارند. تداوم چنین ادعایی با درخواست بیان نشدن کوچک‌ترین کلامی علیه نظام تناقض دارد؛ چرا که باز ماندن چنین اتهاماتی اتفاقاً باب اتهام‌زنی را باز می‌گذارد. اکنون افکار عمومی جریحه‌دارشده توسط بانیان این غانله منتظر تعیین تکلیف ماجرا هستند. طالبی دارستانی، منان‌رنیسی و محمد کرباسی که ضمن طرح اتهامات علیه قوه قضائیه مدعی داشتن اسنادی بوده و گفته‌اند ماجرا را پیکیری خواهند کرد بد نیست در همین ساعات ابتدایی یا اسناد خود را ارائه داده و یا بابت پروژه آشوب‌افکنی که رنیسی آن را صراحتاً بیان کرده است، پاسخگو باشند.

نماینده مردم باشید

این رفتار سیاست‌زده که در آن منافع سیاسی و جناحی به قیمت ذبح منافع ملی دنبال می‌شود باید کنار گذاشته شود. منان‌رنیسی و دوستان دوقطبی‌زی‌شان نیز به جای مسائل فرعی و ساخت‌وپرداخت‌های برخاسته از ذهن‌های خاص، به مسائل اصلی کشور بپردازند. رنیسی و سایر نمایندگان که از یک‌سو خود را مطالبه‌گر بهبود وضعیت معیشتی مردم معرفی کرده و از سوی دیگر بابت احضار قانونی علیه یک فرد هم‌سو با خودشان، چنین رفت‌و‌قال می‌کنند، نه‌تنها هیچ گره‌ای از مشکلات اقتصادی باز نمی‌کنند بلکه گره‌ای دیگر نیز بر ریمان ناامیدی اجتماعی اضافه می‌کنند. هر ثانیه وقت مجلس آتقدری قیمت دارد که نمایندگان از آن برای مطالب غیر واقعی استفاده نکنند.

پس از همه تلاش‌های جولانی و اطرافیان‌ش برای افر از تحریم‌های غرب، عبدالقادر الحصریه، رئیس بانک مرکزی سوریه اعلام کرده که هنوز تحریم‌ها لغو نشده و تلاش‌ها برای احقاق این امر ادامه دارد. در نهایت باید منتظر ماند و دید این وضعیت غیرقابل پیش‌بینی در سوریه به کدام سمت‌وسو کشیده خواهد شد.

پس از همه تلاش‌های جولانی و اطرافیان‌ش برای افر از تحریم‌های غرب، عبدالقادر الحصریه، رئیس بانک مرکزی سوریه اعلام کرده که هنوز تحریم‌ها لغو نشده و تلاش‌ها برای احقاق این امر ادامه دارد. در نهایت باید منتظر ماند و دید این وضعیت غیرقابل پیش‌بینی در سوریه به کدام سمت‌وسو کشیده خواهد شد.

پس از همه تلاش‌های جولانی و اطرافیان‌ش برای افر از تحریم‌های غرب، عبدالقادر الحصریه، رئیس بانک مرکزی سوریه اعلام کرده که هنوز تحریم‌ها لغو نشده و تلاش‌ها برای احقاق این امر ادامه دارد. در نهایت باید منتظر ماند و دید این وضعیت غیرقابل پیش‌بینی در سوریه به کدام سمت‌وسو کشیده خواهد شد.

■	اپوزیسیون سوریه به رهبری هیئت تحریر الشام
■	گروه‌های مخالف ناشناس / نامشخص
■	نیروهای تحت رهبری کردها
■	شورشیان سوری تحت حمایت ترکیه و ارتش ترکیه
■	مناطق کاهش تنش (التنف)
■	مناطق مورد مناقشه